

**MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE JURIDICE ȘI RELAȚII
INTERNAȚIONALE**

**CURRICULUM
„TEHNICI MODERNE DE CERCETARE ȘI METODOLOGIA
CERCETĂRII”
(Ciclul III)**

**AUTOR:
Z.LUPAȘCU
dr. în drept, conf. univ.**

**Total ore 124
Contact direct: 24
Lucru individual:100
Forma de evaluare: examen
Nr. de credite: 10**

*Aprobat la ședința Consiliului Școlii Doctorale
din: 29.12.2015, proces-verbal Nr. 4*

*Avizat de Consiliul Științific al USEM
la 30.12.2015, proces-verbal Nr. 2*

*Aprobat la ședința Senatului USEM
din: 30.12.2015, proces-verbal Nr. 9*

CHIȘINĂU – 2015

I. PRELIMINARII

Cursul de Metodologia dreptului are menirea de a asigura temeuri introductive în metodologia și practica cercetării științelor sociale în general și a științelor juridice în special. Cursul are ca scop familiarizarea doctoranzii cu principalele aspecte teoretice ale metodologiei dreptului și formarea abilităților de analiză a diverselor probleme (teorii, tipuri de abordări, etc.) de natură juridică.

În cadrul disciplinei sunt prevăzute două modalități de desfășurare a activităților: curs și seminar, fiind structurate pe 3 compartimente: Metodologia generală fundamentală, Metodologia juridică fundamentală și Metodologia juridică aplicată. Prelegerea având un rol orientativ-tematic, centrul de greutate al prelegerii îl formează prezentarea cadrelor teoretice esențiale de analiză și cercetare. Cursul va consta din analiza principalelor orientări teoretice și metodologice în științele sociale și a principiilor subsumate acestora. Activitatea didactică urmărește transmiterea unui sistem de cunoștințe științifice despre metodologia cercetării în general și a metodologiei științelor juridice în special, urmărind însușirea unui limbaj specific metodologiei precum și familiarizarea cu demersul unei cercetări metodologice concrete.

Pentru seminar există o bibliografie specifică de consultat și elaborarea în baza acestora a anumitor lucrări în care masteranzii vor elabora lucrări ca aplicații în cazuri concrete a tematicii studiate.

Astfel, în final, se dorește ca doctoranzii să fie familiarizați de co-existența diverselor orientări teoretice și metodologice, precum și de logicile și proiectele de cercetare pe care aceste orientări le-au generat.

Obiectivele generale ale însușirii acestei discipline sunt:

- distingerea specificului metodologiei dreptului, iar în cadrul acesteia, diferențele dintre variatele orientări și practici metodologice dezvoltate în drept;
- asimilarea conținuturilor conceptelor de bază ale proiectării cercetării în perspectiva operării cu ele în contexte prefigurate de profesor, cât și create în mod independent;
- elaborarea structurii unui proiect de cercetare social-empirică, precizând elementele componente și relațiile dintre ele.

I. COMPETENȚE

Competențe generale:

- Abilitatea de adaptare a realizărilor științifice din alte domenii la investigațiile problemelor fundamentale ale dreptului
- Selectarea metodelor eficiente de luare a unei decizii orientate spre perfecționarea sistemului de drept
- Identificarea și utilizarea tehnologiilor contemporane de informare eficiente în domeniul dreptului
- Abilitatea de a lucra în echipă
- Capacitatea de aplicare a cunoștințelor teoretice în practică
- Abilitatea de comunicator la nivel interpersonal și de grup
- Monitorizarea activității instituțiilor din sistemul dreptului
- Determinarea esenței sistemului național de drept al RM

Competențe specifice:

doctorantul va fi capabil să:

- cunoască problemele teoretice și practice ale dreptului
- aplice cunoștințele teoretice din cadrul metodologiei dreptului în evaluarea și soluționarea unor probleme de ordin practic
- interpreteze acte normative
- utilizeze cele mai avansate și recente elaborări și interpretări ale raporturilor și normelor de drept ramurale
- inițieze și să depisteze probleme de drept propuse spre soluționare în procesul activității juridice
- selecteze metodele eficiente de luare a unei decizii profesionale
- abordeze sistemic sistemul dreptului
- utilizeze modalități eficiente de formare a conștiinței juridice
- dea dovadă de capacități de analiză și sinteză ale informației achiziționate la nivel de specializare;
- ofere soluții ale problemelor de drept prin utilizarea noilor cunoștințe;
- elaboreze judecăți pe baza informațiilor incomplete și a cadrului legislativ

II. OBIECTIVE GENERALE

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să definească conceptele fundamentale;
- să identifice particularitățile social-istorice ale evoluției procesului de cercetare în diferite perioade;
- să relateze despre idei, concepții, metode ale procesului de cunoaștere a sistemului dreptului;
- să determine modul de apariție a diverselor concepții, idei, noțiuni în domeniul dreptului;
- să interpreteze din perspectivă istorică modalități de analiza a fenomenului juridic și a sistemului dreptului;
- să înțeleagă modalitățile de redactare a proiectelor practice și a lucrărilor de cercetare științifică;
- să însușească noțiunile de baza privind tehnicile și procedurile de redactare a legilor.

La nivel de aplicare:

- să clasifice concepții, teorii ale dreptului;

- să compare diverse moduri de abordare a dreptului;
- să stabilească logica evoluției sistemului dreptului în dependență de anumite concepții existente;
- să utilizeze metodele de analiză a dreptului în cercetarea problemelor domeniului;
- să aplice cunoștințele teoretice asupra analizei realității sociale;
- să efectueze generalizări asupra rezultatelor analizelor teoretice din domeniul dreptului;
- să înțeleagă și însușească mecanismele juridice specifice tehnicii legislative;
- să realizeze interpretarea juridică a normelor;
- să analizeze modul de redactare a proiectelor practice de cercetare;
- să coreleze cunoștințele teoretice cu abilitatea de a le aplica în practică.

La nivel de integrare:

- să aprecieze fenomenul dreptului în contexte istorice concrete;
- să prognozeze evoluția anumitor procese juridice și a sistemului juridic;
- să stabilească asemănări dintre concepțiile istorice și cele actuale;
- să investigheze probleme actuale din domeniu;
- să dobândească deprinderi practice necesare redactării și întocmirii lucrărilor practice;
- să însușească tehnicile de redactare a actelor juridice;
- să evalueze importanța regulilor juridice pentru fenomenul politic;
- să realizeze implementarea ideii de necesitate a promovării și respectării legalității;
- să promoveze regulile de deontologie profesională;
- să manifeste o atitudine responsabilă față de pregătirea continuă;
- să realizeze cunoașterea operativă și aplicarea corespunzătoare a noilor legi sau a modificărilor legislative și a jurisprudenței.

II. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Anul de studii	Numărul de ore			Evaluarea		Responsabil de disciplină
	Total	Contact direct	LI	Nr.de credite	Forma de evaluare	
1	124	24	100	10	examen	Z.LUPAȘCU

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

a) Tematica și repartizarea orientativa a orelor de curs/prelegeri:

Nr.	Tema	Realizarea în timp
1.	Statutul științelor contemporane.	2 ore
3.	Gnoseologia și epistemologia dreptului. Dreptul în cadrul tabloului științific contemporan	2 ore
4.	Metodologie generală și metodologii particulare. Obiectul de studiu al metodologiei dreptului.	2 ore
5.	Orientări epistemologice și metodologice în cercetarea sistemului juridic	2 ore
6.	Relațiile dintre elementele sistemului juridic	1 oră
7.	Prelucrarea juridică a faptelor. Instrumentele dreptului.	2 ore
8.	Calificarea juridică	1 oră
9.	Metode și principii de coordonare a regulilor juridice	2 ore
10.	Metodologia interpretării dreptului	2 ore
11.	Metodologia interpretării dreptului de către instanțele	2 ore

	 judecătorești	
12.	 Metodologia argumentării în drept	 1 oră
13.	 Bazele metodologice ale procesului de creare a legilor	 2 ore
14.	 Metodologia jurisdicțională	 1 oră
15.	 Metodologia realizării cercetării juridice cu titlul de teză	 2 ore
	 Total ore curs	 24 ore

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI CONȚINUTURI

Obiective de referință	Conținuturi
I. Metodologie generală fundamentală	
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice conceptele de bază în metodologie; - să analizeze metodele de studiu al problemelor abordate; - să argumenteze distincția metodologică a științelor socio-umane în sistemul științelor. - să explice conceptul de teorie; - să identifice diverse perspective de definire a teoriilor; - să-și expună opinia asupra aplicabilității teoriilor; - să stabilească legătura între teorie și metodă în cadrul științelor juridice; - să evalueze critic teoriile; - să aplice în activitatea teoretică și cea practică teoriile cunoscute. 	<p>1. Statutul științelor contemporane.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Repere istorice în analiza științei. • Esența științelor contemporane. • Distincția metodologică a științelor socio - umane și statusul praxiologic al acestora. • Teoria: repere analitice și conceptuale. • Teoria și metodologia științelor.
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice rolul istoriei dreptului pentru metodologia juridică; - să expună specificul metodologic al științelor socio-umane; - să analizeze diferențele între mecanismele de realizare a segmentării și integrării științelor sociale; - să aplice cunoștințele teoretice în stabilirea statutului științelor juridice; - să opereze cu metodele specifice științelor juridice. - să analizeze standardele metodologice ale teoriei dreptului; - să explice geneza teoriei dreptului; - să explice necesitatea studiului teoriei și istoriei dreptului; - să stabilească raporturi între teoria și filosofia dreptului. 	<p>2. Dreptul în cadrul tabloului științific contemporan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teorie și metodă în cadrul dreptului. • Locul științelor juridice în sistemul științelor contemporane (delimitări terminologice și conceptuale). • Sistemul științelor juridice. • Clasificarea științelor juridice. • Funcțiile științelor juridice.

<ul style="list-style-type: none"> - să determine rolul cunoașterii în activitatea cotidiană; - să analizeze concepțiile existente în gnoseologie și epistemologie; - să descrie specificul epistemic al fenomenului juridic; - să compare concepțiile epistemologice cu cele ale epistemologiei dreptului; - să evalueze probleme de epistemologie juridică; - Să formuleze modele de eficientizare a cunoașterii în cadrul dreptului - să analizeze mecanismul de realizare a procesului de cunoaștere; - să analizeze avantajele studiului raționalității pentru îmbunătățirea procesului de cunoaștere; - să evalueze responsabilitatea subiectului cunoscător. 	<p>3. Gnoseologia și epistemologia dreptului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea ca activitate specifică. • Distincția gnoseologie-epistemologie. • Specificul cunoașterii în cadrul dreptului - <i>Epistemologia dreptului.</i> • Teorie și filosofie în orizontul de cunoaștere a fenomenului juridic. • Libertate și responsabilitate în procesul de cunoaștere.
<ul style="list-style-type: none"> - Să explice specificul analizei teoretice a metodei; - Să deosebească metodă de metodologie; - Să identifice probleme de metodologie juridică; - să organizeze din perspectivă metodologică studiul unei probleme de natură juridică; - Să prezinte cercetări proprii; - Să evalueze diferite manifestări ale fenomenului juridic. 	<p>4. Metodologie generală și metodologii particulare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Considerații generale. • Necesitatea de a recurge la metodă. • Metodă și metodologie. • Principii metodologice. • Distincția metodologică a științelor juridice și specificul lor metodologic. • Metodele cercetării științifice a fenomenului juridic.
<p>II. Metodologie juridică fundamentală</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice specificul sistemului juridic; - să descrie specificul principalelor orientări epistemologice și metodologice; - să explice utilitatea conceptului de sistem juridic; - să justifice relevanța conceptului de sistem în drept; - să distingă diversele tipuri de sistem; - să aplice cunoștințele acumulate în evaluarea realităților sociale. 	<p>5. Orientări epistemologice și metodologice în cercetarea sistemului juridic.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanța conceptului de sistem pentru drept. • Perspective deschise prin analiza sistemelor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ H. Kelsen, ▪ H.L.A. Hart. • Sistemul juridic și temporalitatea. • Sistemul juridic și ordinea socială.
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice elementele sistemului juridic; - să analizeze trăsăturile sistemului juridic; 	<p>6. Relațiile dintre elementele sistemului juridic.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elementele și trăsăturile elementelor

<ul style="list-style-type: none"> - să analizeze specificul elementelor sistemului juridic; - să aplice concepțiile teoretice însușite; - să compare diverse forme de sistemicitate; - să stabilească caracteristicile sistemicității formale; - să estimeze utilitatea paradigmei lui N. Luhman. 	<p>sistemului juridic.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracterul unitar al sistemului dreptului și sistemului juridic. • Sistematicitate statică și dinamică. • Sistematicitate formală. • Sistematicitate materială. • Sistematicitate lineară și circulară. • Paradigma autopoietică a lui N. Luhman.
<ul style="list-style-type: none"> - să clasifice instrumentele dreptului; - să analizeze instrumentele în activitatea profesională; - să distingă între tipuri de instrumente; - să clasifice categoriile juridice în baza unor criterii proprii; - să aplice cunoștințele însușite asupra unor situații cotidiene. 	<p>7. Prelucrarea juridică a faptelor. Instrumentele dreptului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Instrumente conceptuale</i> (norme și drepturi subiective); • <i>instrumente tehnice</i> (formalismul juridic, prezumțiile și ficțiunile); • <i>instrumente operaționale</i>(contractul ca act juridic, și teoria reprezentărilor ca formă de aplicare în dreptul privat și cel public).
<ul style="list-style-type: none"> - să fundamenteze calificarea actelor juridice; - să argumenteze calificarea faptelor juridice; - să identifice noțiunea de standard în drept; - să propună un model propriu de calificare juridică a faptelor invocate de sinestătător; - să identifice metodele raționamentului juridic; - să folosească procedeele logice formale în construcția argumentelor; - să identifice în discursul juridic diferite metode ale raționamentului juridic. 	<p>8. Calificarea juridică.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Noțiunea și necesitatea calificării. • Apreciere, calificare, încadrare. • Relevanța conceptelor și categoriilor pentru calificare. • Raționalitate și subiectivitatea calificărilor. • Metodele raționamentului juridic: inducție, deducție, analiză, sinteză, utilizarea procedeele logicii formale și a silogismului în cadrul gândirii juridice.
<ul style="list-style-type: none"> - să identifice metodele și principiile de coordonare a regulilor juridice; - să divizeze după criterii elaborate de ei metodele de coordonare a regulilor juridice; - să determine metodele adecvate cercetării în funcție de scopul cercetării; - să utilizeze metodele în activitatea profesională; <p>Să diferențieze între diferite metode de coordonare a regulilor juridice;</p> <ul style="list-style-type: none"> - să aplice metodele de coordonare a regulilor juridice; 	<p>9. Metode și principii de coordonare a regulilor juridice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metode și principii de coordonare a regulilor juridice în cadrul aceluiași sistem juridic • Metode bazate pe autoritatea textelor, • Metode de coordonare bazate pe domeniul textului metode bazate pe coerența sistemului juridicși în cadrul diverselor sisteme juridice • Coordonarea textelor prin referire la

<p>- să soluționeze o situație conflictuală, descrisă de ei înșiși.</p>	<p>principiile generale ale dreptului;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coordonarea regulilor din cadrul diverselor sisteme juridice
<p>III. Metodologie aplicată</p>	
<p>- să stabilească termenii de referință a interpretării juridice;</p> <p>- să diferențieze între interpretare și traducere;</p> <p>- să determine relația dintre interpretare și cunoaștere;</p> <p>- să descrie metodele de interpretare a dreptului;</p> <p>- să selecteze metodele de interpretare în activitatea științifică;</p> <p>- să diferențieze între metodele de interpretare a dreptului;</p> <p>- să aplice metodele de interpretare.</p>	<p>10. Metodologia interpretării dreptului.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptul de interpretare. • Interpretare și cunoaștere. • Necesitatea și importanța interpretării dreptului. • Doctrinile interpretării. • Metode de interpretare a dreptului : <ul style="list-style-type: none"> -metoda sistemică; -metoda istorică, -metoda teleologică, -metoda sociologică, -metoda extrînsecă și -metoda intrînsecă
<p>- să determine scopul interpretării;</p> <p>- să stabilească limite ale interpretării;</p> <p>- să explice utilizarea interpretării în cazuri simple și complexe;</p> <p>Să facă distincție între cazuri simple și complexe;</p> <p>- să analizeze o hotărâre explicativă a Curții Supreme de Justiție și să specifice metodele aplicate;</p> <p>- să aplice metodele de interpretare;</p> <p>- să analizeze o hotărâre de interpretare a Curții Constituționale și să specifice metodele aplicate.</p>	<p>11. Metodologia interpretării juridice de către judecători.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scopurile și limitele interpretării judecătorești. Interpretarea în cazurile simple. • Interpretarea în cazurile dificile. • Modalități de aplicare a interpretării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.
<p>- să identifice argumentarea ca tehnică juridică;</p> <p>- să integreze argumentarea în cadrul comunicării juridice;</p> <p>- să folosească strategiile argumentative;</p> <p>- să identifice standardele etice în argumentare;</p> <p>- să aplice principiile etice în argumentarea juridică.</p>	<p>12. Metodologia argumentării în drept</p> <ul style="list-style-type: none"> • Argumentarea-parte componentă a comunicării juridice. • Conceptualizarea argumentării. • Perspective de analiză. • Actorii argumentării și pregătirea auditoriului. Tipologia și metodologia formulării argumentelor. • Argumentarea ca tehnică juridică. • Reguli de tehnică argumentativă retorică. • Standarde etice pentru argumentare.
<p>- să descrie metode specifice diverselor activități juridice;</p>	<p>13. Bazele metodologice ale procesului de creare a</p>

<ul style="list-style-type: none"> - să identifice diferențele între metodele utilizate în diverse activități juridice; - să opereze cu diverse metode în activitatea proprie sau preferabilă; - să explice modalități de utilizare a metodologiei în activitatea cotidiană a juristului; <p>să însușească procedee de aplicare practică a metodelor însușite în dependență de importanța acestora.</p>	<p>legilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Importanța și exigențele creației legislative. • Determinarea conținutului legii: faze ale procesului de concepere a legilor (diagnosticarea necesităților sociale; stabilirea măsurilor legislative) • Redactarea normei: procedee de redactare; stabilirea obiectivelor; determinarea conținutului legii. • Metode specifice aplicate în procesul de elaborare a legilor
<ul style="list-style-type: none"> - să determine specificul procesului de judecată; - să descrie drepturile și obligațiile părților; ale judecătorului; - să determine problemele metodologice vizând stabilirea faptelor pe plan fizic și juridic; - să demonstreze responsabilitate în activitatea profesională; - să stabilească cadrul metodologic în elaborarea unui cod deontologic; - să elaboreze exigențe proprii de inclus în codul deontologic al judecătorului. 	<p>14. Metodologia jurisdicțională.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funcția jurisdicțională și metodologia. • Fazele aplicării dreptului. • Stabilirea faptelor pe plan fizic. Stabilirea faptelor pe plan juridic. • Strategia procesului. • Drepturile și obligațiile părților. • Probleme metodologice ale probării: sarcina probei, administrarea probei. • Adoptarea deciziei.
<ul style="list-style-type: none"> - să descrie procesul de selectare a unei teme de cercetare științifică; - să identifice probleme de cercetare de maximă actualitate; - să elaboreze propriul program de cercetare a unei probleme de natură juridică; - să aplice normele de scriere a unei lucrări; - să elaboreze un discurs pentru prezentare publică; - să respecte normele de management în elaborarea lucrării științifice. 	<p>15. Metodologia cercetării științifice</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ghid metodologic în realizarea tezei de cercetare științifică • Managementul inițial al cercetării. • Alegerea temei de cercetare. • Elaborarea și administrarea programului de cercetare științifică. • Normele tehnice de scriere a lucrării și susținerea publică a tezei.

V. SUGESTII PENTRU ACTIVITATEA INDIVIDUALĂ A STUDENȚILOR-DOCTORANZI

<i>Nr.</i>	<i>SUBIECTE/PROBLEME</i>	<i>FORME DE REALIZARE</i>	<i>MODALITĂȚI DE EVALUARE</i>	<i>Termen de realizare</i>
1.	<p>Raport Prezentare video/audio</p>	<p>Selectarea temei de pentru studiul de caz</p> <p>Cercetarea bilbiografiei pentru</p>	<p>La nivel de conținut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tema este clar formulată - ipoteza este bine stabilit 	<p>Cu o lună înainte de examen</p>

		<p>elucidarea problemei teoretice</p> <p>Elaborarea instrumentelor cercetării</p> <p>Realizarea studiului de caz</p> <p>Analiza rezultatelor</p> <p>Prezentarea raportului</p>	<p>ă</p> <p>- metodologia de cercetare este selectată astfel încât să corespundă ipotezei</p> <p>La nivel de prezentare:</p> <p>Raportul va conține maxim 15 pagini și va corespunde cerințelor științifice de realizare</p> <p>Bibliografia va conține minim o carte în limba străină</p>	
2.	Raport Prezentare ppt	<p>1. Alegerea unei teme concrete din tematica generală a cursului și selectarea bibliografiei necesare</p> <p>2. Elaborarea ipotezei, scopului, obiectivelor și a instrumentarului cercetării</p> <p>3. Realizarea și analiza părții aplicative</p> <p>4. Elaborarea raportului final</p> <p>Elaborarea prezentării</p>	<p>La nivel de conținut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Claritatea și corectitudinea ipotezei, a obiectivelor și adecvarea acestora cu metoda de cercetare - Calitatea părții teoretice a lucrării - Calitatea analizei rezultatelor cercetării <p>La nivel de prezentare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Calitatea prezentării realizate <p>Raportul va conține 10 pagini, dintre care 6 teoretice, 4 practice și anexe.</p>	15 noiembrie

VI. TEMATICA REFERATELOR

1. Statutul științelor contemporane.
2. Gnoseologia și epistemologia dreptului.
3. Dreptul în cadrul tabloului științific contemporan
4. Metodologie generală și metodologii particulare.
5. Obiectul de studiu al metodologiei dreptului.
6. Orientări epistemologice și metodologice în cercetarea sistemului juridic
7. Relațiile dintre elementele sistemului juridic
8. Prelucrarea juridică a faptelor. Instrumentele dreptului.
9. Calificarea juridică
10. Metode și principii de coordonare a regulilor juridice
11. Metodologia interpretării dreptului

12. Metodologia interpretării dreptului de către instanțele judecătorești
13. Metodologia argumentării în drept
14. Bazele metodologice ale procesului de creare a legilor
15. Metodologia jurisdicțională
16. Metodologia realizării cercetării juridice cu titlul de teză
17. Dreptul în cadrul tabloului științific contemporan
18. Știința dreptului ca sistem.
19. Obiectul de studiu al metodologiei dreptului.
20. Metode specifice activității juridice.
21. Specificul metodologiei juridice în activități particulare.
22. Dimensiunea metodologică a proiectării cercetării științifice în drept.

CERINȚE înaintate față de forma și conținutul referatului:

Volumul referatului nu mai mic de 10- 12 pagini scris de mână și 8-10 pagini tapate

1. **Foia de titlu:** Ministerul, Universitatea, Școala Doctorală, Tema, a elaborat, conducător științific, localitate și anul (Chișinău 20__)
2. **Cuprinsul** (planul)
3. **Introducerea:** aproximativ 1 pagină, se evidențiază actualitatea și importanța problemei cercetate legătura cu specialitatea
4. **Conținutul:** structurat în capitole, paragrafe, și secțiuni și scris de mână:
Capitolul 1 (include fundamentare teoretică, analiză, sinteze, etc. a problemei cercetării)
 - 1.1. (1.1.1., 1.1.2. etc.) 1.2. 1.3. ...
 - Capitolul 2(aplicare, rezultate cercetări, studii de caz, etc.) 2.1. (2.1.1., 2.1.2. etc.) 2.2.
 - 2.3. ...

Trimiterile: I variantă permisă în text după citat, ex.: [9. p.199]
II variantă permisă în subsol, ex.: 1. Pali A. Cultura comunicării. Chișinău: Epigraf, 1999. p. -199.
5. **Concluzii generale și recomandări** (aproximativ 1 pagină)
6. **Referințe bibliografice:** nu mai puțin de 5 surse

VII. EVALUAREA DISCIPLINEI

Evaluarea curentă se va realiza prin susținerea referatelor, analiza studiilor de caz, aprecierea în rezultatul participării active la discuțiile din cadrul prelegerilor, precum și evaluarea finală care se va realiza prin susținerea unui examen.

VIII. SUBIECTE PENTRU EXAMEN

la disciplina „TEHNICI MODERNE DE CERCETARE ȘI METODOLOGIA CERCETĂRII”

1. Statutul științelor contemporane.
2. Repere istorice în analiza științei.
3. Esența științelor contemporane.
4. Distincția metodologică a științelor socio - umane și statusul praxiologic al acestora.
5. Teoria: repere analitice și conceptuale.
6. Teoria și metodologia științelor.
7. Dreptul în cadrul tabloului științific contemporan.
8. Teorie și metodă în cadrul dreptului.

9. Locul științelor juridice în sistemul științelor contemporane (delimitări terminologice și conceptuale).
10. Sistemul științelor juridice.
11. Clasificarea științelor juridice.
12. Funcțiile științelor juridice.
13. Gnoseologia și epistemologia dreptului.
14. Cunoașterea ca activitate specifică.
15. Distincția gnoseologie-epistemologie.
16. Specificul cunoașterii în cadrul dreptului - Epistemologia dreptului.
17. Teorie și filosofie în orizontul de cunoaștere a fenomenului juridic.
18. Libertate și responsabilitate în procesul de cunoaștere.
19. Metodologie generală și metodologii particulare.
20. Considerații generale.
21. Necesitatea de a recurge la metodă.
22. Metodă și metodologie.
23. Principii metodologice.
24. Distincția metodologică a științelor juridice și specificul lor metodologic.
25. Metodele cercetării științifice a fenomenului juridic.
26. Metodologie juridică fundamentală
27. Orientări epistemologice și metodologice în cercetarea sistemului juridic.
28. Relevanța conceptului de sistem pentru drept.
29. Perspective deschise prin analiza sistemelor:
 - H. Kelsen,
 - H.L.A. Hart.
30. Sistemul juridic și temporalitatea.
31. Sistemul juridic și ordinea socială.
32. Relațiile dintre elementele sistemului juridic.
33. Elementele și trăsăturile elementelor sistemului juridic.
34. Caracterul unitar al sistemului dreptului și sistemului juridic.
35. Sistematicitate statică și dinamică.
36. Sistematicitate formală.
37. Sistematicitate materială.
38. Sistematicitate lineară și circulară.
39. Paradigma autopoietică a lui N. Luhman.
40. Prelucrarea juridică a faptelor. Instrumentele dreptului.
41. Instrumente conceptuale (norme și drepturi subiective);
42. Instrumente tehnice (formalismul juridic, prezumțiile și ficțiunile);
43. Instrumente operaționale (contractul ca act juridic, și teoria reprezentărilor ca formă de aplicare în dreptul privat și cel public).
44. Calificarea juridică.
45. Noțiunea și necesitatea calificării.
46. Apreciere, calificare, încadrare.
47. Relevanța conceptelor și categoriilor pentru calificare.
48. Raționalitate și subiectivitatea calificărilor.
49. Metodele raționamentului juridic: inducție, deducție, analiză, sinteză, utilizarea procedeelelor logicii formale și a silogismului în cadrul gândirii juridice.
50. Metode și principii de coordonare a regulilor juridice în cadrul aceluiași sistem juridic
51. Metode bazate pe autoritatea textelor,
52. Metode de coordonare bazate pe domeniul textului metode bazate pe coerența sistemului juridic și în cadrul diverselor sisteme juridice
53. Coordonarea textelor prin referire la principiile generale ale dreptului;
54. Coordonarea regulilor din cadrul diverselor sisteme juridice

55. Metodologie aplicată
56. Metodologia interpretării dreptului.
57. Conceptul de interpretare.
58. Interpretare și cunoaștere.
59. Necesitatea și importanța interpretării dreptului.
60. Doctrinile interpretării.
61. Metode de interpretare a dreptului
62. Metodologia interpretării juridice de către judecători.
63. Scopurile și limitele interpretării judecătorești. Interpretarea în cazurile simple.
64. Interpretarea în cazurile dificile.
65. Modalități de aplicare a interpretării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului.
66. Argumentarea-parte componentă a comunicării juridice.
67. Conceptualizarea argumentării.
68. Perspective de analiză.
69. Actorii argumentării și pregătirea auditoriului.
70. Tipologia și metodologia formulării argumentelor.
71. Argumentarea ca tehnică juridică.
72. Reguli de tehnică argumentativă retorică.
73. Standarde etice pentru argumentare.
74. Importanța și exigențele creației legislative.
75. Determinarea conținutului legii: faze ale procesului de concepere a legilor (diagnosticarea necesităților sociale; stabilirea măsurilor legislative)
76. Redactarea normei: procedee de redactare; stabilirea obiectivelor; determinarea conținutului legii.
77. Metode specifice aplicate în procesul de elaborare a legilor
78. Funcția jurisdicțională și metodologia.
79. Fazele aplicării dreptului.
80. Stabilirea faptelor pe plan fizic. Stabilirea faptelor pe plan juridic.
81. Strategia procesului.
82. Drepturile și obligațiile părților.
83. Probleme metodologice ale probării: sarcina probei, administrarea probei.
84. Adoptarea deciziei.
85. Metodologia cercetării științifice
86. Managementul inițial al cercetării.
87. Alegerea temei de cercetare.
88. Elaborarea și administrarea programului de cercetare științifică.
89. Normele tehnice de scriere a lucrării și susținerea publică a tezei.

IX. BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ PE TEME

Tema1. Statutul științelor contemporane

1. Mihai N. *Introducere în metodologia și filosofia științei*. - Chișinău: Editura ARC, 1997.
2. Parvu I. *Introducere în epistemologie*. - Iași: Editura Polirom, 1998.
3. Roșca R. *Cercetarea interdisciplinară ca metodologie a științelor (Cazul filosofiei dreptului)*.-Iași: Editura Lumen, 2007.
4. Hollis M. *Introducere în filosofia științelor sociale*.- București: editura Trei, 1994
5. Pârvu I. *Teoria științifică*. București 1981
6. Țapoc Vasile. *Teoria și metodologia științei contemporane: Concepte și interpretări*. – Chișinău, Editura CEP USM, 2005

7. Păunescu M. Metodologia cercetării sociale, București 2004
8. Trigg R. *Intelegerea științei sociale*. - București: Editura Științifică, 1996
9. Marga A. Metodologie și argumentare filosofică. Cluj 1991
10. Sporic V. *Filosofia și metodele științifice*. în Știință și contemporaneitate. – Bacău: Editura Comitetului județean de cultura și educație, 1991;

Tema 2. Dreptul în cadrul tabloului științific contemporan

1. Gheorghe C. Mihai, Radu I. Motica. Fundamentele dreptului.- București: Editura ALL, 1997
2. S. Popescu. Concepții contemporane despre drept. - București: Editura Academiei, 1985
3. S. Popescu. Statul de drept în dezbaterile contemporane. Ed.Academiei, București, 1998 Gh. Avornic. Teoria generală a dreptului.- Chișinău: Editura Cartier, 2004
4. I. Craiovan. Metodologie juridică. – București: Universul Juridic, 2005.

Tema 3. Gnoseologia și epistemologia dreptului.

1. I. Craiovan. Metodologie juridică. – București: Universul Juridic, 2005.
2. I. Humă, Cunoaștere și interpretare în drept.- București: Editura Academiei Romane, 2005
3. Roșca R. *Cercetarea interdisciplinară ca metodologie a științelor (Cazul filosofiei dreptului)*.-Iași: Editura Lumen, 2007.
4. Biriș I. Valorile dreptului și logica intențională.- Arad: 1996

Tema 4. Metodologie generală și metodologii particulare.

1. Dima T. Metodele inductive. București 1975
2. Botezatu P.Valoarea deducției. București, 1971
3. Craiovan I. Metodologie juridică. București 2005
4. Sofia Popescu, Dragos Iliescu. Probleme actuale ale metodologiei juridice.București, 1979.
5. King G., Keohane R., Verba S. Fundamentele cercetării sociale, Iași 2000
6. Țapoc Vasile. Teoria și metodologia științei contemporane: Concepte și interpretări. – Chișinău, Editura CEP USM, 2005

Tema 5. Analiza sistemică a dreptului. Orientări epistemologice și metodologice în cercetarea sistemului juridic.

1. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004
2. B.Negru, A.Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed.Bonos Offices, 2006
3. J.Carbonnier, Sociologie juridique, Paris, 1972. (Карбонье Ж., Юридическая социология, М: Прорпекс, 1986).
4. A.-J. Arnaud "Critique de la raison juridique, t,1:"Ou va la sociologie du droit?", Paris, LCDJ, 1981.
5. Cl.W.Canaris "De la maniere de constater et de combler les lacunes de la loi en droit allemand // Le probleme des lacunes en droit "(Etudes publiees sous la direction de Ch.Perelman). Bruxelles, Bruylant, 1968.
6. С. С. Алексеев. Общая теория права. Москва, 2008.

7. Т.К.Хартли, Основы права Европейского сообщества. М., Юнити, Будапешт, COLPI, 1998.
8. Ch.Perelman, O.Tyteka. Traite de l'argumentation
9. Sofia Popescu, Dragoș Iliescu. Probleme actuale ale metodologiei juridice. București, 1979.
10. Leontin-Jean Constantinesco, Tratat de drept comparat. Vol.I, București: All, 1997.
11. Constantin Stroe "Compendiu de filosofia dreptului", Lumina Lex, 1999.
12. A.Burian, O.Balan, E.Serbenco Drept internațional public, Chișinău, 2005.
13. Duculescu Victor, Dreptul integrării europene. Tratat elementar. București, 2003.
14. Victor Dan Zlătescu, Introducere în logistica formală, București, 1995, ed. Rompit.

Tema 6. Relațiile dintre elementele sistemului juridic.

1. B.Negru, A.Negru. Teoriagenerală adreptului șistatului. Chișinău: ed.Bonos Offices, 2006
2. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004
3. F.Ost, Michel van de Kerchove. Systeme juridique entre ordre et desordre. Paris: PUF, 1988.
4. N.Bobbio. Des criteres pour resoudre les antinomies // Les antinomies en droit.
5. F.Ost. L'interpétation logique et systematique et le postulat de rationalité de législateur // L'interpretation en droit. Approche pluridisciplinaire, sous la direction de M.van de Kerchove, Bruxelles, 1978.
6. Ph.Gerard Droit, egalité et idéologie. Contribution a l'etude critique des principes généraux du droit. Bruxelles, 1981.
7. Ch.Perelman.Logique juridique.
8. I.Humă, Introducere în studiul dreptului. Iași: editura fundației „Chemarea”, 1993
9. Gh.Moroianu. Actualitatea normativismului Kelsenian. București: ALL BECK, 1998.

Tema 7. Prelucrarea juridică a faptelor. Instrumentele dreptului.

1. B.Negru, A.Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed.Bonos Offices, 2006
2. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004
3. Dobrinescu I. Introducere în logica juridică.- București: 1996
4. Rodica Miga-Beșteliu. Drept internațional public. București, 1997.
5. E. Aramă Repere metodologice pentru studierea și aplicarea dreptului. Editura CEP USM, Chișinău, 2009
6. Gh.Mihai. Fundamentele dreptului. Vol.IV. București: editura ALL Beck, 2005.
7. Vladimir Hanga. Dreptul și tehnica juridică. București: Lumina lex, 2000
8. M. Orlov Curs de contencios administrativ. Chișinău, 2009.
9. I. Craiovan . Tratat elementar de teoria generală a dreptului. București: ALL BECK, 2001

Tema 8. Calificarea juridică.

1. J-L.Bergel. Metodologie juridique. Paris: PUF, 2001
2. Vladimir Hanga. Dreptul și tehnica juridică. București: Lumina lex, 2000.
3. E. Aramă Repere metodologice pentru studierea și aplicarea dreptului. Editura CEP USM, Chișinău, 2009
4. Gheorghe C. Mihai, Radu I. Motica, Fundamentele dreptului. Ed. ALL, 1997
5. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004. 6.B.Negru, A.Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed.Bonos Offices, 2006.
7. I. Craiovan . Tratat elementar de teoria generală a dreptului. București: ALL BECK, 2001

Tema 9. Metode și principii de coordonare a regulelor juridice.

1. I.Vida. Manual de logistica formală. București, 2000

2. Vonică, Romul Introducere generală în drept, București, 2000
3. N.Ecobescu, V.Duculescu. Drept internațional public. București: Hyperion, 1993
4. Fuerea Augustin. Manualul Uniunii Europene. București: Universul juridic, 2006
5. Thatham Allan, Osmochescu Eugen. Dreptul Uniunii Europene. Chișinău: editura Arc, 2003
6. Victor Dan Zlătescu, Introducere în logistica formală, București, 1995, ed. Rompit.
7. B.Negru, A.Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed. Bonos Offices, 2006
8. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004.
9. Gh. Moroianu. Actualitatea normativismului Kelsenian. București: ALL BECK, 1998.

Tema 10. Metodologia interpretării dreptului.

1. Elena Aramă, Iuliana Savu. Controverse teoretice și aspecte practice ale interpretării dreptului, Editura CEP USM, Chisinau, 2005
2. Elena Aramă Repere metodologice pentru studierea și aplicarea dreptului. Editura CEP USM, Chișinău, 2009
3. Umberto Eco. Interpretare și suprainterpretare. Ed. Pontica, Constanta, 2004.
4. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004
5. Gheorghe Mihai. Fundamentele dreptului. Argumentare și interpretare în drept. Editura Lumina Lex,
6. I. Craiovan. Metodologie juridică. – București: Universul Juridic, 2005.
7. B.Negru, A.Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed. Bonos Offices, 2006
8. L.Grunberg. Axiologia și condiția umană. **București, editura politică, 1972**

Tema 11. Metodologia interpretării juridice de către judecători

1. С. С. Алексеев. Право; Азбука - Теория - Философия. (Опыт комплексного исследования). М., 1999
2. Francis Kernaleguen. Institution judiciares. Ed. LITEC, 1994.
- Dana Apostol Tofan. Puterea discreționară și excesul de putere al autorităților publice. Editura ALL BECK, 1999.
3. R.Dworkin. Drepturile la modul serios. Chișinău, 1998.
4. A. Barak, Judicial discretion, Yale University Press, 1989
5. Imre Szabo. Interpretarea normelor juridice, București: Editura științifică, 1964.
6. Gheorghe C. Mihai, Interpretare și argumentare în drept, București: Lumina Lex, 1998.
7. T. Wurtenberger. Rolul metodologiei juridice în cadrul statului de drept și democratic. // Revistanațională dedrept, 2005, nr.5, p.33.
8. Законодательная техника (под ред. Ю.А. Тихомирова). М., 2000
9. Frédéric- Jérôme Pansier. Méthodologie du droit. Paris, editions Litec, 1998.
10. Ю. А. Тихомиров, И. В. Котелевская. Правовые акты. М., 1999.
11. G. I. Chuzbaian. Exercițiul puterii. București, 2000, P. 46.
12. Francois Ost, Michel Van De Kerchove. Entre la lettre et l'esprit. Bruxelles, 1989.
13. Marin Voicu. Protecția europeană a drepturilor omului. București, 2001

Tema 12. Metodologia argumentării în drept

1. Gheorghe C. Mihai, Fundamentele dreptului. Argumentare și interpretare în drept. Editura Lumina Lex, București
2. Gheorghe Mihai, Retorica tradițională și retorici moderne. Edditura ALL, 1998

3. Karin C. Rybacki, Donald J. Rybacki, O introducere în arta argumentării. Editura Polirom, Iași, 2005
4. Cesarela Carp, Dragoș Panainte, Ghidul avocatului de succes. Editura ALL BECK, București 2003
5. Rodica Rosca, Retorică și comunicare, Editura CEP USM; Chișinău 2007

Tema 13. Bazele metodologice ale procesului de creare a legilor.

1. Gheorghe C. Mihai, Radu I. Motica, Fundamentele dreptului. Ed. ALL, 1997
2. Victor Dan Zlătescu. Legistica formală. București: Rompit, 1995
3. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004
4. Законодательная техника (под ред. Ю.А. Тихомирова). М., 2000
5. I. Vida. Manual de legistică formală. București, 2000
6. Vonică, Romul Introducere generală în drept, București, 2000
7. B. Negru, A. Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed. Bonos Offices, 2006

Tema 14. Metodologia jurisdicțională

1. Craiovan Ion. Metodologia juridică. București: ALL, 2005
2. B. Negru, A. Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed. Bonos Offices, 2006
3. Avornic Gheorghe Tratat de Teoria Generală a statului și dreptului, Editura Cartier, Vol. I Chișinău 2009, pagini-440, 43 c.a.- Manual.
4. Avornic Gheorghe Tratat de Teoria Generală a statului și dreptului, Editura Cartier, Vol. II Chișinău 2010, . 45 c.a.- Manual
5. Feodorov Grigore. „Актуальные проблемы Теории и государства и права„ CEP USM Chișinău 2010 p.424 27c.a.
6. E. Aramă. Repere metodologice pentru studierea și aplicarea dreptului. Editura CEP USM, Chișinău, 2009
7. Aramă Elena, Iuliana Savu. Controverse teoretice și aspecte practice ale interpretării dreptului, Editura CEP USM, Chișinău, 2005
8. Aramă Elena. Controlul constituționalității legilor: istorie și actualitate. Chișinău: ed. Museum, 2000.
9. Manolache Octavian. Tratat de drept comunitar. București: ed. C.H. Beck, 2006.

Tema 15. Metodologia cercetării științifice

1. Biriș I. Valorile dreptului și logica intențională.- Arad: 1996
2. B. Negru, A. Negru. Teoria generală a dreptului și statului. Chișinău: ed. Bonos Offices, 2006
3. Gh. Avornic, Teoria generală a dreptului. Editura Cartier, Chișinău, 2004
4. 1. Edith Jaillardon et Dominique Roussillon, Outils pour la recherche juridique. Methodologie de la these de doctorat et du memoire de master en droit, AUF, 2007
5. 2. Frederic-Jerome Pansier, Methodologie du droit. Paris: Litec, 1998.
6. Craiovan Ion. Metodologia juridică. București: ALL, 2005.